

ועדת גורן

פרוטוקול

ישיבה מיום 11.3.2010

נוכחים: חברי הועדה:

כב' השופט (בדימוס) אורי גורן, יו"ר הועדה

כב' השופט (בדימוס) ד"ר גבריאל קלינג

מר אביגדור קהלני

פרופ' ערן דולב

גב' אסתר דומיניסיני

פרופ' יוסי תמיר

משקיף מטעם משהב"ט:

גב' נחמה פרלמן

משקיף מטעם משרד האוצר:

מר מאיר בינג

משקיף מטעם צה"ל:

מר יצחק פוקס

מרכז הוועדה:

מר אביהו דיסטלמן

הופיעו בפני הוועדה:

נציגות המוסד לביטוח לאומי:

גב' אילנה שרייבמן, סמנכ"ל גימלאות

גב' לימור לוריא, מנהלת אגף נכות כללית,

גב' בקי גולדמן, מנהלת תחום נכות נפגעי עבודה,

גב' אסנת כהן, מנהלת אגף נפגעי איבה

גב' ברוריה סלפון, מנהלת אגף שיקום

מר קותי מור - ראש אגף שיקום נכים במשרד הביטחון

נוכחים נוספים:

מר זאב ויסמן - סגן ראש אגף שיקום נכים

גב' הלן מור - יועצת משפטית, במשהב"ט

גורמים נוספים

א. גורן, יו"ר: ישיבת יום 11.3.2010, בסשין הראשון יופיעו בפנינו היום,

נציגות המוסד לביטוח לאומי, כאשר תוביל את הסקירה, גב' אילנה שרייבמן, סמנכ"ל נכות כללית.

**הופעתה של גב' אילנה שרייבמן, סמנכ"ל גימלאות ושאר קצבאות הביטוח
הלאומי, בפני חברי הוועדה**

אילנה שרייבמן: נתבקשנו להציג קצת עקרונות בתשלומי הקיצבאות השונות

של המוסד לביטוח לאומי, ואת סל ההטבות שמלווה לכל קיצבה וקיצבה. אנחנו נקדיש יותר תשומת לב לנכות כללית ולנפגעי עבודה, כאשר את העקרונות ואת סל ההטבות של איבה, הבאנו כאן במשהב"ט, משום שאנחנו נותנים בדיוק את אותן הטבות שיש במשהב"ט.

מכל מקום, אני מציעה שבמהלך המצגת, אם יהיו שאלות תשאלו ויש פה גם הרבה נתונים, ואני לא רוצה להלאות אתכם בכל הנתונים. אבל קצת נתוני רקע:

נכות כללית – יש לנו 200 אלף מקבלים אנחנו מקבלים בשנה כ-90 אלף תביעות; ומבצעים כ-63 אלף וועדות רפואיות בשנה.

בנכות מהעבודה, יש לנו 31 אלף נכים; 21 אלף תביעות מוגשות בשנה; ואנחנו מבצעים עוד כ-35 אלף וועדות רפואיות, מהן כשליש (כ-11 אלף) וועדות ערר, והשאר וועדות מדרג ראשון.

ביחד, כמו שאתם רואים, אנחנו מבצעים כ-100 אלף וועדות רפואיות בשנה.

יש לנו גם נכים שזכאים להטבות בניידות, חלקם מקבלים גם קצבת נכות כללית וקצבת נכות מהעבודה. מיעוטם מקבל רק הטבות בניידות (יש לנו כ-31 אלף), קיבלנו 17 אלף תביעות בשנת 2009; היו כ-11 אלף וועדות, חלק בלשכות הבריאות

בכל הארץ, חלק וועדות עררים וחלק וועדות במכון לבדיקת גודל רכב.

באיבה, יש לנו 4,000 נכים; בשנת 2009 – וזה מראה שהיו קצת פחות אירועים, היו לנו כ-500 תביעות; באיבה ביצענו ב-2009 כ-1,600 וועדות רפואיות.

לגבי נכות כללית (בקיצור נמרץ מהו החוק), החוק אומר שכל תושב ישראל מגיל 18 ועד גיל פרישה, זכאי לקצבת נכות (אלה התנאים המקדימים) והוא יוכר כנכה, אם יש לו סף השתכרות מסויים, ויש לו 45% נכות כאשר 25% על ליקוי אחד, או 60% נכות רפואית, כאשר יש לו כמה ליקויים מצטברים. הוא צריך שיהיה לו אבדן כושר, בשיעור של לפחות 50%.

עכשיו, אחרי 'חוק לרון' אנחנו בודקים גם את סף ההכנסות שלו. אנשים שיש להם נכות חמורה, לפחות 60%, ייכנסו אצלנו בדלת, אם יש להם הכנסות שהם מתחת ל-4,809 שקל, ואנשים עם נכות פחות חמורה – 40% - צריכים להשתכר פחות מ-45% מהשכר הממוצע במשק, שזה 3,600 שקלים. אחרי שהנכה עבר את התנאים המקדמיים ונקבע שיש לו נכות רפואית, אנחנו בודקים גם, אם הוא איבד את הכושר שלו להשתכר. כמו שאתם זוכרים, אמרתי קודם שהוא צריך לאבד לפחות 50% מהכושר שלו להשתכר, ואם אנחנו מוצאים שהוא איבד את הכושר שלו להשתכר – באופן חלקי או באופן מלא – אנחנו מחליטים מה תהיה דרגת הנכות שלו, שכאמור לא תלויה רק בליקוי הרפואי, אלא בשילוב של ליקוי רפואי ודרגת אי-כושר, ואנחנו קובעים לו דרגת אי-כושר מלאה או חלקית.

במסגרת 'חוק לרון', בניגוד למה שהיה בעבר שנכים פחדו

לצאת לעבודה ודאגו לשמור שהם ישתכרו לא יותר מאשר כ- 2,000 שקל, כ-21% מהשכר הממוצע במשק – כי הם פחדו שלא רק שהם יפסידו את קצבת הנכות שלהם, אלא שאח"כ אם כתוצאה מסיבה כלשהי הם יפסיקו לעבוד ויצטרכו לחזור אלינו ולעבור שוב ביניהם את כל הויה דולרוזה, של הבדיקות הרפואיות, הם העדיפו לשמור על סף הכנסה מאוד נמוך. כיום, כתוצאה מ'חוק לרון' אנחנו מאפשרים לנכים (ופה יש דוגמא, שנכה שמשתכר אפילו 5,000 שקל, יוכל להיות זכאי-אמנם קצבת הנכות יורדת בהדרגה, אבל הוא יהיה זכאי גם לקצבת עידוד בסך 1,572 שקל, וברור שמה שהוא משתכר ומה שהוא מקבל כקצבת נכות, גבוהים הרבה יותר מהקצבה שהוא קיבל קודם לכן מהביטוח הלאומי. אסתר דומיניסיני: השופט לרון ז"ל, היה בבימ"ש ב"ש. אילנה שרייבמן: ויוסי תמיר יבדל"ח, היה חבר בוועדה. עוד דוגמא לנכה שמשתכר אפילו סכום שהוא עד 7,579 ₪, יכול עדיין להיות זכאי לקצבת עידוד, ולהיות במוסד לביטוח לאומי. זה מאוד חשוב, כי בנוסף לקצבה של ביטוח לאומי, יש הטבות נלוות נוספות (שאח"כ אני אתעכב עליהם, שחשובות מאוד לנכים). גובה קצבת הנכות בדרגה מלאה, ליחיד – 2,160 ויש פה את הרמות החלקיות. למי שיש לו ליקוי רפואי של 80% לפחות, יש תוספת לקצבה, עם הסכומים שמצויינים פה (בשקף) וכמובן יש תוספת עבור תלויים. בנוסף לקצבת הנכות, יש גם קצבה לשירותים מיוחדים, שניתנת למי שמתקשה בפעולות היומיום שלו, ומי שזכאי לה הוא מי שיש לו לפחות 60% נכות רפואית משוכללת; או שאם הוא לא זכאי לנכות מכל מיני סיבות, למשל שהוא משתכר

סכומים הרבה יותר גבוהים מהמותר, צריך להיות לו סף רפואי של 75% נכות רפואית משוכללת וההכנסות שלו, צריכות לא לעלות על חמש פעמים מהשכר הממוצע במשק. לגבי ההטבות, יש לנו פה (מציגה בשקף) את גובה התשלומים בצורה מרוכזת, של הקצבה החודשית (זה הכל 100% ליחיד) של השירותים המיוחדים, אם הוא זכאי; של הקצבה החודשית הנוספת, אם הוא זכאי; של קצבת העידוד - כמו שאמרתי, ניתן להשתכר עד מעל 7,000 שקל אפילו; יש גם את קצבת הניידות.

כל אלה, הקצבאות הקשורות לנכות כללית. כאשר, כמו שהזכרתי קודם, יש סלי הטבות שאנחנו קוראים להם קצת בציניות אולי, 'מניית הזהב', מפני שיש להם שווי כספי לא מבוטל והרבה פעמים, מאוד חשובות לנכים ההטבות האלה, לא פחות מאשר הקצבה עצמה, כי זה מאפשר הנחה בארנונה, זה מאפשר הנחה ברכישת תרופות מקופות החולים, זה מאפשר סוגי סיוע ממשרד הרווחה, הנחות בתחבורה הציבורית, וזה מאוד חשוב.

אביגדור קהלני: כשאת אומרת ניידות, הכוונה היא גם פה, בסעיפים האלה רואים את ביטול המס כשהוא קונה את הרכב?

אילנה שרייבמן: כן.

אביגדור קהלני: זה בצד השני, ה-160 אלף?

אילנה שרייבמן: תיכף אני אגיע לניידות. פה זה על אביזרים, אבל תיכף אני אגיע לניידות.

אני רוצה להתעכב רגע על השיקום.

כל מי שיש לו 20% לפחות, ליקוי רפואי, גם אם הוא לא זכאי לקצבת נכות – כי כאמור הסף של קצבת נכות הוא רק 40% - הוא זכאי לשיקום מקצועי ותעסוקתי, כאשר מי שמשתף

פעולה והולך לאורך כל התהליך, זה מתחיל מהאבחון, מה הוא יכול לעשות, מהייעוץ בבחירת מקצוע, וליווי מלא עד לשילוב שלו בעבודה וגם אחרי שהוא כבר משתלב בעבודה, עוד ליווי שרואה שיש לו את כל האביזרים הנלווים שהוא צריך לצורך העבודה, ושאכן הוא באמת משתלב.

יש נכים שאנחנו מממנים להם שכר לימוד, ובנוסף לשכר הלימוד גם את כל ההנגשות שהם צריכים, אם זה נניח עיוור שצריך מחשב מיוחד או שיעורי עזר מיוחדים, או הסעות שהוא צריך, כולל גם שכ"ד, ובמסגרת השיקום, אנחנו גם מכניסים את הנושא של לימודי נהיגה.

ניידות, שהיא לא לפי חוק המוסד לביטוח לאומי אלא היא בהסכם מיוחד עם האוצר, אנחנו נותנים מה שהזכרת, פטור ממיסים, זה הלוואה עומדת לרכישת רכב, לפי דגם שנקבע כדגם מייצג לאותו נכה – הרכב שהוא זקוק לו – שזה יכול להגיע עד 120 אלף שקל.

קצבת הניידות, למי שזכאי גם לרכב גדול ולכל האביזרים, יכולה להגיע ל-7,700 שקל, ובנוסף לרכבים גדולים שעלותם הרבה יותר גדולה, יש עוד הלוואה מיוחדת שמגיע ל-121 אלף שקל. ההלוואות האלה, אחרי תקופה מסויימת, נהפכות גם למענק. זה בצד של הקצבה וההלוואות.

בצד של ההטבות, יש נכים שזקוקים, כדי לנהוג, לאביזרים מיוחדים ברכב, החל מהגה עם ג'וי סטיק או מתקן הרמה עם מעלון, או כל מיני אביזרים בהגה, כאלה ואחרים. וזה יכול להגיע לעלויות, כמו שאתם רואים, ל-160 אלף שקל.

היו לנו דיונים גם עם אנשים ממשבה"ט בנוגע לשימוש הלא תמיד נאות, שעושות החברות בנושא הזה של האביזרים (אתם נתקלים בבעיות דומות).

ואנחנו גם רכשנו 3 רכבי 'וואן' ואנחנו גם נותנים, שיעורי נהיגה לנכים, באמצעות מורים חיצוניים, שכידוע הם צריכים הרבה יותר שיעורי נהיגה והעלות שלהם הרבה יותר גבוהה. שאלות עד כאן?

אביגדור קהלני: ה-120 אלף שקל, זה מכוניות שמגיעות ל-1800 סמ"ק, לא יותר? 1,600 סמ"ק?
אילנה שרייבמן: זה עד.

אביגדור קהלני: כלומר, אין אצלכם מצב, שבו אנשים מקבלים יותר? אילנה שרייבמן: לא. זה לפי הרכב המייצג ולפי גובה המיסים של אותו רכב. אם המיסים לאותו רכב ירדו, אז גם גובה ההלוואה יורדת. אסתר דומיניסיני: יש גם רכבים יותר יקרים שאנחנו רוכשים, כמובן. יש לנו לפעמים 500 אלף שקל שאנחנו משקיעים בנכה אחד, עם האביזרים, ברכישת רכב.

אביגדור קהלני: אבל זה לא התקרה, המספר הזה? אילנה שרייבמן: זו התקרה למקרים הרגילים, אבל יש לנו מקרים באמת, כמו שאסתי הזכירה, שלפעמים משקיעים וראיתי גם מקרים של 700 אלף, של רכב מאוד מיוחד עם כל האבזור וכל המתקנים שרק יכולים להיות.
ד"ר גבריאל קלינג: מה התכיפות של ההחלפה?
אילנה שרייבמן: כל 4 שנים, אלא אם כן קורה משהו.

יש כמובן הירארכיה, כאשר מירב ההטבות ניתנות לנכי איבה, אחריהם בתור נכי עבודה והאחרונים בתור, מי שזכאי לנכות כללית. אבל כמו שראיתם, אם אדם אומלל שיש לו גם נכות כללית וגם ניידות וגם יש לו פיצוי על זה שהוא היה נכה פוליו, הקצבה אפילו יכולה להגיע במקרים מסויימים לסכומים כמו 17,000 שקל לחודש, ודווקא הנכים עם מחלות מאוד מאוד קשות, כמו סרטן למשל, יכול להיות שיקבלו רק

את ה-2,000 שקל לחודש. אז יש פה קצת שונות גדולה מדיי. נכה עבודה – נכה עבודה זה מי שהוכר נכה כנפגע עבודה, עקב תאונת עבודה או מחלת מקצוע, ובשל כך, שוב, נפגע כושרו להשתכר, ופה גם אחוזי הנכות נקבעים ע"י וועדה רפואית ויש לנו ספר ליקויים, גם בנכות כללית וגם בניידות, אגב, יש ספר ליקויים שלפיהם קובעים את דרגת הנכות. דרגת הנכות יכולה להיות או דרגת נכות זמנית, מ-9% עד 100%, ואז משתלמת קצבה חודשית; יש דרגת נכות יציבה שמשלמת בצורת מענק, אם זה בין 9% ל-20%; ודרגת נכות יציבה, מ-20% ומעלה, יש קצבה חודשית קבועה. החישוב של הקצבה, מתבסס על השכר שהיה לאותו נפגע בעבודה, לפני שארעה לו תאונת העבודה והמכסימום של דמי הפגיעה שלפיהם אנחנו מחשבים אח"כ את קצבת הנכות, היא 5 פעמים השכר הממוצע במשק, בקירוב. גם בנכות מעבודה, יש כל מיני תקנות שיכולות להשלים ולהעלות את גובה קצבת הנכות שנקבעת ע"י הוועדה הרפואית. למשל, יכול להיות נכה שיש לו נכות זמנית של 20%, אבל גם עם נכות שנקבעה, שהיא רק 20%, הוא לא מסוגל בשום אופן לחזור לעבודה וגם אין לו הכנסות אחרות. אנחנו קוראים לזה 'נכה נזקק', ואז הוא יכול בתנאים שאנחנו בודקים אותם, להגיע גם לנכות זמנית של 100%, למרות שהוועדה הרפואית, לכאורה, קבעה לו רק 20% - זו תקנה 18 לנכה נזקק, ויש וועדה שקובעת אם הוא אכן עונה על הקריטריונים של נכה נזקק. צירוף נכויות והחמרת מצב (מה שנקרא אצלנו תקנה 12) – יש נכים שהיו להם כמה תאונות עבודה, ומכל תאונת עבודה נקבעו לו מעט אחוזי נכות, אבל הוא יכול, אם הוא מוכיח

שיש לו ירידה של 50% בהכנסות, לבוא לוועדה ולצרף את כל אחוזי הנכות האלה ביחד, ואז הוא לפעמים יכול לעבור ממענק לקצבה ולהגדיל את דרגת נכותו, אפילו עד 100%.

יש תקנה נוספת להחמרת מצב: קבענו למישהו דרגת נכות מסויימת ואחרי שנה-שנתיים-עשר שנים חלה החמרה במצבו, ויש קשר וזיקה בין ההחמרה לבין תאונת העבודה, ובמקרה הזה אנחנו בודקים אותו שוב וקובעים לו בהתאם לנכותו. ראוי לציין, שבנפגעי עבודה אנחנו בודקים גם (ולא כתוב פה), בודקים גם מצב קודם. כלומר, אם אדם נפגע בעבודה וטוען שיש לו בעיה כלשהי בגב, אנחנו בודקים בכרטיסים הרפואיים שלו, ואם אנחנו רואים שלפני התאונה הוא גם סבל מכאבי גב, אנחנו עושים חישובים ממש אריתמטיים כמה יש לו עכשיו, כמה אנחנו מעריכים את מה שהיה לו קודם, וקובעים את דרגת הנכות שמגיעה לו.

תקנה 15 זו תקנה שמאפשרת לנו, למי שיש לו דרגת נכות יציבה, להגדיל אותה אפילו במחצית, שזה הרבה מאוד אחוזים. כלומר, אם נקבעו למישהו 60% נכות, אנחנו יכולים להגדיל לו את אחוזי הנכות בעוד 30% והוא יכול להגיע ל-90% נכות בתנאי שהוא עונה על שני תנאים מצטברים: 1. שהוא לא יכול ואינו מסוגל לחזור לעבודתו או לעיסוקו או לעבודה דומה; 2. שהנכות הביאה לירידה ניכרת בהכנסותיו (ולא באופן זמני), וכמו שאתם יכולים לתאר לעצמכם, זה מצב קצת בעייתי ויש פה בהחלט ניצול לרעה, ולא תמיד פשוט לבדוק את הדברים האלה. ואנחנו ראינו מהנתונים שלנו, שברוב המקרים כמעט ולא מגדילים ברבע או בשליש. ב-72% מהמקרים, אנחנו מגדילים במחצית. בנפגעי עבודה יש גם סיוע לאלמנות ולתלויים; יש קודם כל

מענק פטירה – אם הנכה נפטר, אז ישולם מענק פטירה בגובה השכר הממוצע במשק (כ-8,000 שקלים); יש גם לגבי אלמנות, אלמנה שנשאה מקבלת מענק נישואין, וגם אלמנה שנשאה ואחרי תקופה חדלה להיות נשואה וחוזרת להיות אלמנה, חוזרת לקבל את הקצבה; יש מענק ליתום, שהגיע לגיל מצוות; ויש דמי מחייה ליתום שלומד בבי"ס על-יסודי. יש גם תשלומים מיוחדים למי שנפגע בעבודה בטרם מלאו 21 שנים, והנחה היא, שהוא איבד לתמיד בגיל כזה צעיר, את כושרו להשתכר, ולכן יש לו קצבאות שמבוססות על סכומים מאוד גדולים, על בסיס השכר הממוצע במשק. אין הרבה מקרים כאלה, אבל יש.

מעבר לקצבאות שהרשומות פה (בשקף): כמה תקבל אלמנה בת 50 ומעלה, כמה תקבל אלמנה בגיל 40 – 50, וכמה יהיה השיעור לכל ילד, יש סיוע לאלמנות גם בנושא של השיקום המקצועי (ותיכף נגיע גם לזה).

אם לסכם, בטבלה בחלק העליון שלה, מה מקבל נכה עבודה, יש פה את הקצבאות ואת המענק החד-פעמי. יש גם פה סל הטבות, יש גם הנחה במס הכנסה לנכה שיש לו לפחות 90% נכות רפואית, ואנחנו גם עושים וועדות עבור מס הכנסה. יש לנו כ-5,000 וועדות בשנה, עבור מס הכנסה; יש הנחות במס רכישה; יש הנחות בדיור; במיסי נדל"ן למיניהם; בארנונה, והתקנות שהזכרתי קודם.

מה שעוד אני רוצה להזכיר, זה את הקצבה המיוחדת למי שיש לו לפחות 75% נכות, או 65% בגין קשיי הליכה. הוא יכול להגיע לקצבה מיוחדת של עד 7,570 ₪ ועל המענקים והאביזרים כבר דיברנו. שאלות על נפגעי עבודה?

א. גורן, יו"ר הוועדה: מה בקשר לאלמנה, היא מאבדת את הקצבה, ברגע

שהיא נשאת מחדש?

אילנה שרייבמן: היא מקבלת מענק נישואין, שהוא שווה ל-36 קצבאות והיא מפסיקה לקבל קצבה מהביטוח הלאומי, ברגע שהיא נשאת.

א. גורן, יו"ר: והחוק לגבי אלמנות צה"ל?

אילנה שרייבמן: החוק לגבי אלמנות צה"ל, לא חל על נפגעות עבודה אבל הן כמובן נלחמות על זה עכשיו.

התיקון לחוק אלמנות צה"ל, די טרי, אני חושבת שזה מלפני פחות משנה.

א. גורן, יו"ר: עובד שנפגע בדרך לעבודה, נחשב כנפגע עבודה?
אילנה שרייבמן: נכון.

א. גורן, יו"ר: הוא נכלל במה שקודם אמרת?

אילנה שרייבמן: כן. וגם על זה יש לנו הרהורים.

לגבי איבה – יש לי פה את כל העקרונות, אבל אני דווקא אלך

יותר להטבות, כי אני חושבת שהעקרונות מאוד דומים

והתנאים ברגע שיש וועדת רשות שיושבת במשהב"ט, ומכירה

במי שנפגע, כנפגע איבה, להלן הזכאויות שלו: אם הנכות

היא עד 19% הוא מקבל מענק חד-פעמי (152,000 זה

המכסימום של המענק) ואם הוא מ-20% ומעלה, הוא יקבל

עד 5,241 שקלים קצבה חודשית. מעבר לכך, יש סל הטבות

מאוד גדול שמקביל לחלוטין למשהב"ט. מה שלא דומה

בינינו לבין משהב"ט, זה כמובן כל אותם מקרים של ילדים

שנעשים נכים, כל אותם מקרים של נשים שיכולות להיות גם

אלמנות וגם נכות, וכל מיניי מאוד מאוד מורכבים, שבצבא

לא נתקלו בהם.

אז יש לנו גם שורה של הטבות, כמו שאתם רואים (בשקף):

עזרת הזולת; ניידות; דמי נסיעה; דמי ביגוד; מענק חימום

וקרור; מענק הבראה; חמי מרפא וכל אלה הם זכאים להם.

אביהו דיסטלמן: ומי שיש לו נכות של 50% ומעלה, הוא זכאי לרכב רפואי

גם אם אין לו בעיות ניווד?

אילנה שרייבמן: יש גם זכאות לניידות, תיכף אני אגיע לזה. אותו דבר, אבל

ספר ליקויים של ניידות, לא זהה לספר הליקויים של נכות

כללית ונפגעי עבודה, כי בניידות ה-100 הוא רק הגפיים

התחתונות, לפי זה בודקים.

אני ממשיכה בהטבות – גם במס הכנסה; מענק לימודים

להשכלה גבוהה; מענק נישואין לנכה ועוד הרבה מאוד

הטבות.

מבחינת השיקום, יש סיוע רחב מאוד שהוא לא רק בשיקום

המקצועי, שהוא ברור מאליו, אלא כל מיני מענקים וכל מיני

הלוואות וסיוע וציוד, ושכ"ד והתאמות בדירה וכל מה

שהנכה זקוק לו.

(מציגה שקף) נכים של 100%+ למשל, כל השורה הארוכה

כולל נכה נצרך, של כל סוגי הסיוע שהם זכאים לו.

ד"ר גבריאל קלינג: מה זה השתתפות בביטוח בריאות?

ברוריה סלפון: זה פשוט משלמים את התשלומים שהנכה נדרש השתתפות

(במס בריאות),

אילנה שרייבמן: אולי כדאי לשאול את אנשי משהב"ט, כי זה זהה לחוק

נכים ונספים.

זאב וייסמן: אנשים שהוגדרו כלא מסוגלים לעבוד, מה שנקרא, מקבלים

תגמולים לקיום... הם זכאים גם מה שהגדרת השתתפות

במס בריאות.

אילנה שרייבמן: אנחנו הרבה פעמים מתייעצים עם משהב"ט, בכל מיני

מקרים שאנחנו לא בדיוק יודעים איך לנהוג.

יש פה פירוט מה גובה התשלומים לנכה מחוסר פרנסה, לנכה

נצרך, לנכה מתבגר ותגמול מיוחד לנכים מאוד מאוד קשים.

ד"ר גבריאל קלינג: נכים עד גיל 50, מה ההגיון בזה?
 זאב וייסמן: זה טעות. היתה איזושהי סברה (אבל לא עברה את החקיקה בשלב זה), שאנחנו בודקים איבוד כושר השתכרות מבחינה שיקומית, חשבנו לעשות איזושהי מגבלה, שמעל גיל 50 כבר לא נבחן על איבוד כושר השתכרות, זה מבחן לא כל כך נכון, כי אחרי גיל 50, להתחיל תהליכי שיקום תעסוקתי עם אנשים, זה לא- ואז חשבנו לתת תגמולים אחרים, את מזכירה פה נושא- זה לא נכה מתבגר, זה כנראה תגמול נכה מתבגר, איזושהו תגמול שמפצה על מספר שנות עבודה שאדם לא הספיק לעבוד ולצבור את מכסימום הפנסיה, וכתוצאה מזה הוא מקבל איזושהו פיצוי של כסף, על השנים שהוא לא עבד.

באותה הזדמנות חשבנו שנכה נצרך נגדיר אותו עד גיל 50. בינתיים זה לא עבר בחקיקה ואין בעצם מגבלת גיל בחוק, אלא גיל הפרישה בעצם, מהעבודה- אדם לא יכול להגיש אובדן כושר השתכרות אחרי גיל 67, כי המבחן הזה כבר לא קיים.

אילנה שרייבמן: מבחינת סיוע לאלמנות ותלויים – יש פה את הפירוט של כל הזכאויות. כאשר באיבה, אנחנו משלמים גם להורים שכולים שהיו תלויים במנוח ויש פה את התשלומים.

נציגת המוסד לביטוח לאומי: אני רוצה להוסיף, שבנכות איבה אנחנו משלמים- יש לנו הורים שכולים; יש לנו אלמנה שהיא גם נכה וגם אם שכולה; ויש הורים ששכלו מספר ילדים אז אנחנו משלמים להם 200- אנחנו לא יכולים לשלם תגמול שהוא תגמול להורים שכולים.
 כלומר, הסיטואציות שלנו מאוד שונות מהסיטואציות של משהב"ט, כי יש לנו הרבה מאוד מצבים שבהם משפחה שלמה

נקלעת לאיזשהו אירוע, ואז הפגיעות הם מכמה וכמה כיוונים, אז יש מענה על זה.

אילנה שרייבמן: רק לאחרונה היה גם תיקון בחקיקה, לגבי יתומים משני הורים, שהטיבו את מצבם של מי שהורה אחד שלו נפגע באירוע איבה, והורה אחר מת מוות כתוצאה מסיבה אחרת. והם גם נחשבים יתומים משני הורים, וגם קיבלו גימלאות מוגדלות.

אז אלה הסכומים והמענקים (מציגה בשקף) להורים שכולים ולאמנות, שכאמור יהיה לכם אותם.

לגבי השיקום – שוב, מגוון מאוד רחב, של סיוע בכל התחומים. הסיוע של השיקום מתחיל, אגב, לא רק בשלב הנכות הכללית, אלא ממש אחרי 24 שעות מיום הפגיעה, השיקול נכנס לתמונה, אנשים מאושפזים, לאנשים יש צרכים עם המשפחה. לפעמים קרוב המשפחה מאושפז בבי"ח שהוא מרוחק ממקום המגורים, אנחנו ממש נכנסים 24 שעות אחרי האירוע ודואגים לכל מה שצריך, החל מהלוויה, אבל וכל מה שמלווה את הפיגוע.

לגבי ניידות, נחזור קצת לתנאים שביקשתם קודם לדעת. אז שוב, יש תנאי סף. קודם כל זה צריך להיות תושב ישראל שנמצא בישראל, בגיל 3 עד גיל פרישה, אבל כאשר אדם נחשב כזכאי לניידות לפני גיל הפרישה, אז כשהוא מגיע לגיל פרישה, הוא ממשיך ליהנות מחלק מההטבות שיש לו בגיל העבודה. ושוב, צריך להיות תנאי, שהוא עובר, שהוועדה הרפואית קבעה שהוא סובל מאחד מהליקויים שנמצאים ברשימה.

אביגדור קהלני: משהב"ט, מעל 50% מקבלים ניידות. האם אצלכם יש מצב כזה?

אילנה שרייבמן : לא. לא.

אביגדור קהלני : זאת אומרת, הוועדה חייבת לקבוע שהוא- ,
אילנה שרייבמן : שהוא סובל מאחד מהליקויים- זה לא בגלל שיש לו 50%
מכל מיני סיבות. לא, זה לא דומה בכלל.

אביגדור קהלני : כלומר לאחוז, אין קשר לניידות, אלא לצורך בניידות,
כתוצאה מוועדה שקבעה?

אילנה שרייבמן : נכון.

סוגי הטבות – זה הלוואה לכיסוי המיסים ; קיצבה חודשית,
יש גם למי שהוא בעל רכב ולמי שחסר רכב, קצבה קצת יותר
נמוכה ; ויש את קרן ההלוואות, שאנחנו עוזרים לאדם לרכוש
את הרכב. כי לפעמים זאת קצבה לעשירים.

זה שאנחנו נותנים את ההלוואה לפטור מהמיסים, לא אומר
שאדם שנזקק, יכול לרכוש את הרכב. עדיין נשאר סכום לא
מבוטל שהוא צריך להוסיף.

מי שזכאי, זה אם הוא בעל רישיון נהיגה, הוא יכול גם עם
40% מוגבלות בניידות, להיות זכאי לכל ההטבות ; ואם אין
לו רישיון נהיגה, הוא צריך להיות לפחות 60% מוגבל
בניידות.

יש גם את הנושא של מורשה נהיגה, של מי שאין לו רישיון או
שהיה לו והוא לא יכול לנהוג, ויש לו מורשה נהיגה שנוהג
במקומו. אז יש לנו תנאים באיזה מרחק הוא צריך לגור
ממנו, ועוד ועוד.

בנוסף לכך, מי שזקוק ומשתמש בכסא גלגלים, זכאי למגוון
גדול מאוד של הטבות. אנחנו בנושא הזה, לדעתי, גורמים
לאיזשהו תמריץ לאנשים לשבת על כסא גלגלים כדי להיות
זכאי לרכבים יותר גדולים ולהטבות יותר גדולות ולקצבאות
יותר גדולות, ולא תמיד אנשים מוכרחים היו להשתמש בכסא

גלגלים, ואנחנו על הרקע הזה יש לנו הרבה מאוד עימותים עם הנכים, שהם בחלקם, מבחינתנו מוצדקים, כי לא תמיד מגיע סל ההטבות הגדול הזה.

מי שזכאי למכסימום שהזכרתי, גם ההלוואה הופכת למענק ויש פה את הסכומים, והנה אנחנו מגיעים לחצי מיליון – למי שצריך את המכסימום – אבל כאמור יש גם מקרים עם סכומים הרבה יותר גבוהים.

מבחינת מימון האביזרים – אנחנו מממנים 95% מעלות האביזרים שנחוצים לנכה כדי שהוא יוכל לנהוג (לבעלי רישיון נהיגה), ו-5% הוא צריך לממן מכיסו. אנחנו יודעים מהניסיון, שהרבה פעמים חברות האבזור, מוותרות להם על ה-5% ובלבד שהם יבחרו בחברה מסויימת.

אנחנו מממנים גם מתקן הרמה, שמיועד להרמת כסא הגלגלים; כמו שהזכרתי, גם את לימודי הנהיגה ושירותי גרירה יש לנכים, שאנחנו מממנים אותם.

אביגדור קהלני: תו נכה מקבל רק אדם שמקבל ניידות? אילנה שרייבמן: לא, גם נכים כלליים אבל לא אנחנו נותנים את תו הנכה. הוא פונה עם הפרוטוקול של הוועדה הרפואית שלנו למשרד התחבורה, והם קובעים. לא אנחנו נותנים את תו הנכה. אלה פחות או יותר הדברים.

אביגדור קהלני: דיברת בהתחלה על בדיקת סף ההכנסות. כלומר, אם אדם נכה באחוז מסויים ומקבל תגמולים, בודקים לו איזו משכורת יש לו ולפי זה קובעים את סף ההכנסות? זאת אומרת, אם אני עושה השוואה עם משהב"ט (כי אני קצת בקיאה בכיוון ההוא), אז אף אחד לא בודק. הוא לפי האחוז לו, מקבל את התגמולים החודשיים. פה, את אמרת בתחילת דבריך, שבודקים את סף ההכנסות של אותו אדם. אני לא כל

כך הבנתי את הנושא הזה,

אילנה שרייבמן: אני אתחיל קצת קודם. אמרתי קודם, שבשביל להיות זכאי לנכות כללית, יש שני תנאים שצריכים להתקיים: גם שיש ליקוי רפואי והוא יכול להיות גם 100%, אבל אם האדם עם ה-100% האלה (ואנחנו מכירים אנשים כאלה), שיכולים לשבת על כסא גלגלים ולהיות עו"ד ולהיות בעל משרד ולהשתכר סכומי עתק, ואנשים שעוברים סף מסויים לא זכאים לנכות כללית, אם הם עוברים את הסף הזה שהזכרתי קודם. כי הוא צריך גם להיות נכה מבחינה רפואית וגם לאבד את היכולת להשתכר. רק אם הוא עונה על שני הדברים האלה, אז הוא יהיה זכאי.

זאב וייסמן: העקרון של חוק הנכים אצלנו, מדבר על תגמול על נכות... הכנסה,

אסתר דומיניסיני: פה, אולי, הרצאה של פרופ' ג'וני גל עושה לנו סדר. כי במשהב"ט, הראיה יותר של פיצוי –

זאב וייסמן: תגמול,

אסתר דומיניסיני: תגמול. ואצלנו זה מבחן פונקציונאלי, כמה הנכות גרמה לו לירידה בהשתכרות וה'פיצוי' זה כאילו השבה לקדמותו שבעצם הנכות היא זאת שלא גורמת לו לרדת בהכנסה, ואם כן, אנחנו כאילו, נשלים לו. מין רעיון מן הסוג הזה, ולא עצם העובדה שאם יש לך נכות, ולא משנה כמה אתה מרוויח, שזה יותר- בכל זאת, למרות ההערה, רואים את זה יותר כפיצוי על עצם הנכות ולא משנה כמה אתה יכול להרוויח.

אביגדור קהלני: מה יותר כדאי להיות, השניים שנסעו באותו אוטו ולשניהם נקטעה רגל. אחד לבוש מדים, ואחד היה אזרח שבמקרה נגד. לשניהם נקטעה הרגל, שניהם שכבו אותה תקופה בבי"ח, אותו מספר ניתוחים – אחד הולך אליכם ואחד למשהב"ט.

מה יותר 'כדאי'?

אילנה שרייבמן: בהירארכיה שהזכרתי קודם, קודם כל משהב"ט. זה פשוט לא אצלנו, אז לא אמרתי, אבל זה בראש הרשימה, משהב"ט. עכשיו, אם אותו נכה קטוע רגל, האזרח, היה בדרך לעבודה, אז כבר מצבו יותר טוב מאשר אם זה היה סתם אחרי שעות העבודה והוא נסע עם חבר שלו. אז ההבדל בין נכה צה"ל לנכה כללי, לנפגע עבודה – הוא הבדל מאוד גדול בסכום. אסתר דומיניסיני: אבל אני רוצה קצת לתקן, כי בסופו של דבר זו אחת הסוגיות שאנחנו נצטרך להתמודד איתן פה, בנושא הזה. אתם ראיתם (היה שם גם מספר אחד לא מדוייק), שזה 5 פעמים השכר הממוצע. השכר הממוצע, היום, כמעט 8,000 שקל. זאת אומרת, שאדם יכול לקבל גם קצבה של 40,000 שקל לחודש. אין דבר כזה במשהב"ט. עכשיו, אם ניקח ונתמחר חלק מההטבות, נראה איזה הטבות ניתנות פה ואיזה הטבות ניתנות בביטוח הלאומי ונעשה השוואה ביחס לשיעור ההשתכרות, רמת השכר של אותו בן-אדם, זה הבסיס להשוואה. כי לדוגמא, אם אנחנו ניקח מחלה שמוכרת כמחלת מקצוע, זאת אומרת שהוא נכה מעבודה; תיקח מקרה כזה במשהב"ט, ותיקח מקרה כזה בביטוח לאומי, צריך להשוות מה בסופו של יום, מבחינה כלכלית, יותר נכון. כי בחלק מהמקרים, נכות מהעבודה יכולה להביא לתוצאה שהבן-אדם מקבל יותר, בטח בקצבה, כשאני כרגע לא מסתכלת על ההטבות.

נכון שהנושא של ה-50% רכב, הוא הפרדה משמעותית. כי אם הוא לא יהיה נכה גפיים, אצלנו, הוא לא יקבל, ומשהב"ט הוא יקבל והרכב הוא משתנה. אוטומטית הוא מקבל.

א. גורן, יו"ר: בעתיד יקבל?

אסתר דומיניסיני: לא, הוא מקבל היום. כיום המצב, שהוא מקבל. מי יודע בעתיד? אני לא יודעת. זו סוגיה שאנחנו דנים בה מכל מקום, בנושא הזה. ולכן צריך לעשות ממש השוואה כלכלית, לקחת כלכלן ובדיוק להסתכל על הדברים האלה.

פרופ' יוסי תמיר: א. אני מניח שה-30,000 זה פשוט 75% מ-5 פעמים השכר הממוצע?

אסתר דומיניסיני: נכון.

פרופ' יוסי תמיר: אני רוצה להתעכב קצת על נושא שהוא ב- terms of reference של הוועדה, ולא פרטתם בו: כשאתם עושים היוון בנפגעי עבודה, אתם מוכנים להרחיב קצת ולומר לוועדה איך אתם עושים את ההיוון הזה, מהם הכללים של ההיוון, האם זה נקבע באופן אקראי, איך עושים את ההיוון הזה והאם בכלל שוקלים במוסד לביטוח לאומי, להעלות את הסף של ההיוון, כי אנחנו נדרשים פה לסוגיה הזאת האם להעלות את סף ההיוון ל-29% וכן הלאה. האם יש לכם חשיבה מקבילה אצלכם?

אילנה שרייבמן: יש לנו הרבה הרהורים בנושא של ההיוון, תיכף ברוריה תפרט את התנאים. אבל הייתי אפילו חשדת בכך, שאתה שומע סמוי בדיונים אצלנו, מפני שבהחלט יש לנו הרהור שני מי זכאי להיוון. כי אם חשבנו שהמטרה המרכזית של ההיוון זה שאדם יוכל להשתקם ולא יזדקק יותר לקצבה, אנחנו רואים שיותר ויותר יש שימוש בהיוון לכל מיני צרכים אחרים, שהחוק מאפשר לתת אותם לצרכים האחרים, וברוריה תפרט.

ברוריה סלפון: החוק מגדיר תנאי אחד מאוד משמעותי, לגבי האפשרות להיוון. זו בעצם הטבה נוספת שבאה ואומרת שניתן להמיר את הקצבה החודשית שאדם מקבל, במענק חד-פעמי, אם יש

לו הכנסה קבועה ובטוחה.

זאת אומרת, אם יש לו מספיק כסף בעבודה ומכל מיני הכנסות אחרות, והוא בא למוסד לביטוח לאומי ומוכיח את זה שאכן יש לו הכנסות כדי מחיה, הכנסה קבועה ובטוחה, ניתן להמיר את הקצבה החודשית למגוון מטרות. החוק לא מגביל את המטרות.

יש אפשרות, כמובן, להשתמש במשאב הזה לצורך שיקום כלכלי, ומבחינה זאת זה מנוף רציני מפני שאפשר הרבה יותר- אם כאן עושים השוואה, למשל, למשהב"ט – אפשר לתת פה סכום כסף מאוד משמעותי, כדי שאדם יפתח עסק כלכלי.

למי שהוא מכסימליסט למשל, ויש לו קצבת נכות מכסימליסטית והוא יחסית צעיר ורוצה להקים עסק, אז מי שיכול לעשות חישוב מהיר, ככה, מבחינת תוחלת עבודה ותוחלת חיים, יכול להגיע לסכומים שלעיתים עד מיליונים, כדי להקים עסק גדול ומשמעותי.

כמובן, התנאי הבסיסי הוא שאנחנו בטוחים שהוא לא יזדקק אח"כ, להגיע להבטחת הכנסה או לעזרות אחרות שהמוסד לביטוח לאומי נותן, מבחינת רשת ביטחון נמוכה יותר.

אביגדור קהלני: והעסק נשאר בידיו אחרי שהוא פורש מן העולם?

ברורה סלפון: בוודאי. זה כסף שלו. אמרתי, המרת הקצבה החודשית במענק חד-פעמי. ממירים במקום שיקבל כל חודש את הכסף לחשבון הבנק, הוא מקבל סכום חד-פעמי.

כמובן שכשמדובר בשיקום כלכלי, אנחנו עושים את הבדיקות הכלכליות הנדרשות, לפי המומחים שאנחנו בוחרים לקחת, לבדוק אם אכן התוכנית ראויה וכלכלית.

ומכיוון שזה התנאי הבסיסי, הכנסה קבועה ובטוחה, אפשר

שאדם יבחר לנצל את ההמרה הזאת גם למטרות רווחה :
לרכישת רכב אחר שהוא רוצה לקנות, בין אם זה לשיקום
כלכלי ובין אם זה לניידות; החלפת דירה. כל מיני מטרות,
שהן יותר למטרות רווחה, אפשריות במקרה של נפגעי עבודה.
פרופ' יוסי תמיר: ההיוון הזה נעשה עפ"י תוחלת חיים ושער ריבית מסויים?
ברוריה סלפון: אקטואר המוסד עושה חישוב, עפ"י תוחלת החיים-
פרופ' יוסי תמיר: אקטוארי לחלוטין?
ברוריה סלפון: ממש חישוב אקטוארי.
פרופ' יוסי תמיר: ההיוון הוא לא סתמי, זה שלא שנקבע בחוק איזשהו
היוון? ההיוון נעשה עפ"י תוחלת החיים שיש לאיש, ועפ"י
שער הריבית שנקבע ע"י המוסד?
ברוריה סלפון: נכון. רק, ככה, בשביל לסבר את האוזן, מספר ההיוונים הוא
לא דרמאטי. למשל ב-2009, עשינו 512 היוונים לכל המטרות.
אסתר דומיניסיני: אבל אולי כדאי לעשות את האבחנה, מתי תמיד מהוונים,
באיזה אחוזי נכות מהוונים, ומתי זה היוון רשות – כי זה
רלוונטי פה לדיון על השולחן הזה.
ברוריה סלפון: זה מ-20% ומעלה. כשאדם יש לו קצבה, אם אין לו קצבה-
אילנה שרייבמן: בעצם המענק החד-פעמי הוא היוון של קצבה שהיתה יכולה
להשתלם לאחוזים-
(מדברים יחד)
אסתר דומיניסיני: אז את זה צריך להדגיש, כי זו סוגיה רלוונטית לדיון
שלנו.
אילנה שרייבמן: אנחנו לא משלמים קצבה, כאשר הנכות היא פחותה מ-
20%. זה כאילו מעין היוון.
פרופ' יוסי תמיר: זאת השאלה, איך אתם עושים את ההיוון הזה?
אילנה שרייבמן: זה השכר ששימש בסיס לקביעה, כמובן כפול 75% תמיד,
וכפול 70 תשלומים וכפול אחוז הנכות שלו.

פרופ' יוסי תמיר: בלי שום קשר לגיל של האיש, ובלי שום קשר ל-? אילנה שרייבמן: לא.

ד"ר גבריאל קלינג: שתי שאלות, אולי לא את הכתובת: קודם כל טיפול רפואי, האם יש איזשהו שוני בין טיפול רפואי שמקבלים אנשים שמקבלים קצבה כלשהי מכס, מהזכאות לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי?

אילנה שרייבמן: כן. תלוי איזה נכה האיש. אם הוא נכה כללי, הוא מקבל את כל מה שנותן סל הבריאות, כמו לשאר אזרחי מדינת ישראל. אבל אם הוא נכה עבודה, יש לנו הסכמים מיוחדים עם כל קופות החולים, והוא מקבל את מלוא המימון – אמנם זה בעין, זה לא בכסף – הוא מקבל את כל מה שהוא נזקק לו כטיפול רפואי, כתוצאה מפגיעת העבודה שלו. ואנחנו משלמים את זה, כולל אביזרים, כולל כל מה שצריך.

ד"ר גבריאל קלינג: כלומר, זה מעבר לזכויות לפי חוק-?

אילנה שרייבמן: כן, לפעמים גם מעבר לסל.

ד"ר גבריאל קלינג: תודה.

א. גורן, יו"ר: אני מאוד נבהלתי ממספר הוועדות הרפואיות שאתם מקיימים מדי שנה. איך אתם מבצעים את זה בפועל, כמה רופאים עומדים לרשותכם, איפה אתם עושים את זה, כמה יושבים בהרכב, איך מפעילים כזה פרויקט?

אילנה שרייבמן: יש לנו כ-1,500 פוסקים בכל הארץ. אנחנו מקיימים וועדות בכל 23 סניפים של המוסד לביטוח לאומי, וועדות מדרג ראשון.

וועדות מדרג שני, אנחנו מקיימים ב-7 עד 10 סניפים, תלוי אם זה נכות או נפגעי עבודה.

בדרג ראשון, יושב בדרך כלל רופא אחד עד שניים; בדרך שני תמיד יושבים 3 רופאים, כאשר חובה שלפחות אחד מהם

יהיה קשור לדיסציפלינה שקשורה לליקוי הרפואי.
בכל סניף יש לנו אנשים מיוחדים שעוסקים בזימונים ובכל
הבוכהלטריה שקשורה בוועדות הרפואיות. ויש כל הזמן
מקום לשפר ולראות איך אפשר לצמצם, כי יש גם מסביב לזה
הרבה מאוד מה להגיד.

א. גורן, יו"ר: מה התור בערכאה ראשונה ובערכאה שניה, כמה זמן
ממתינים?

אילנה שרייבמן: הרבה פעמים אנחנו קובעים וועדות תוך שבועיים אפילו.
אבל הרבה פעמים, גם הנכים עצמם דוחים את התורים.
בוועדות של נפגעי עבודה, התופעה כמעט מוחלטת, שאנשים
מגיעים עם עו"ד, ועוה"ד כל הזמן דוחים ולפעמים יש אפילו
מצבים שבאים עד לוועדה, רואים מי הרופאים ועושים
'אחורה פנה', גם כאלה מקרים קורים.
אבל הריבוי הגדול של הוועדות, כמו שאמרתי לכם, 67 אלף
וועדות, זה בנכות כללית, כאשר בדרג הראשון הרופאים של
נכות כללית הם בעצם רופאים מוסמכים שלנו. הם לא וועדה
מעין שיפוטית, כמו הרופאים בנפגעי עבודה או הרופאים
בנכות כללית בדרג שני, אלא הם רופאים שלנו, שבודקים את
הנכים.

א. גורן, יו"ר: אבל כולם רופאים מומחים?
אילנה שרייבמן: כן.

ד"ר גבריאל קלינג: בעקבות השאלה שלך, לפני שנים רבות נתקלתי בקביעת
נכות ע"י בי"ח לוינשטיין. את מוכנה להסביר?
אילנה שרייבמן: כן. אנחנו התחלנו גם עם בי"ח לוינשטיין וגם עם בי"ח תל-
השומר, הקמנו שם מכוניים לבדיקות הכושר של עקרת הבית.
זה התחיל מזה שרצינו לבדוק את עקרת הבית, זה תיקון
בחוק הנכות שהתקבל בשלב יותר מאוחר, ויש שם מכוניים

שהיו מיועדים לבדוק איך עקרת הבית מתפקדת במשק ביתה. גם פה, לא מספיק היה שיש לאישה ליקוי רפואי, אלא לראות אם היא יכולה, עם הליקוי הרפואי הזה, עד כמה היא יכולה לתפקד במשק ביתה.

והיה שם את מה שנקרא 'מבחן תפוחי האדמה' המפורסם – אם היא יכולה לקלף תפוחי אדמה (שאנחנו כבר ביטלנו אותו), ובכלל אנחנו חושבים שצריך לעשות שיוויון בעניין הזה, בין נשים עקרות בית, לנשים אחרות שעובדות. מכל מקום, גם מקרים שבהם היה צורך בריבוי גדול של רופאים שבודקים את הנכה, כי יש לו הרבה מאוד נכויות מכל מיני סוגים, ורצינו לקצר תהליכים ולא לזמן אותו עוד פעם ועוד פעם.

אז עשינו את הבדיקות או בתל השומר או בבי"ח לוינשטיין, ששם הם היו מסוגלים להביא כמה רופאים לאותה ישיבה, ולקבוע את דרגת הנכות הרפואית.

ד"ר גבריאל קלינג: בעקבות הדברים שאמרת קודם, מי שיש לו נכות עד 19% ומקבל מענק, נפגע בעבודה – איזה טיפול רפואי הוא מקבל?

אילנה שרייבמן: של מה שהוא צריך.

ד"ר גבריאל קלינג: כלומר, הוא נשאר נפגע בעבודה, לצורך קבלת טיפול רפואי?

אילנה שרייבמן: נכון.

א. גורן, יו"ר: טיפול רפואי מיטבי,

אילנה שרייבמן: נכון.

א. גורן, יו"ר: היה מאוד מעניין, ושמתי לב שהמצגת הוכנה במרץ 2010, אז כנראה שזה לכבודנו,

אילנה שרייבמן: נכון,

א. גורן, יו"ר: אז אנחנו מאוד מעריכים את זה. ואנחנו מודים לכם על

הסקירה ונשתדל ללמוד מכך.

אילנה שרייבמן: או.קיי. אני מודה לכם.

(תום הופעתה של אילנה שרייבמן)

ה פ ס ק ה